

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

**ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
СИЛАБУС**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))
Освітня програма	Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія
Форма навчання	денна
Курс	I
Семестр	I

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання
кафедри психології та
педагогіки
28.08.2019 № 1

ЗМІСТ

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну	3
2. Анотація	3
3. Опис навчальної дисципліни	4
4. Мета та завдання курсу	4
5. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач у результаті вивчення курсу	5
6. Результати навчання	7
7. Політика курсу	7
8. Схема курсу	8
9. Система оцінювання	9
10. Рекомендовані джерела інформації	17

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну

Назва курсу	Педагогічний менеджмент
Викладач (-і)	<i>Несторук Наталя Анатоліївна</i> , к. пед. н., доц.
Контактний тел.	+38 050 7509116
E-mail	natasha.nestoruk@yandex.ua
Локація курсу в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 315, навчальний корпус № 2)
Формат курсу	Очний (offline)
Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну пошту, що вказана в силабусі.

2. Анотація

Навчальна дисципліна належить до обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки.

Вивчення дисципліни «Педагогічний менеджмент» полягає у здобутті магістрами знань, умінь та навичок добиватися поставлених цілей, використовуючи працю, інтелект і мотиви поведінки інших людей, управління людьми і соціальними процесами, через комплекс принципів, методів, організаційних форм і технологічних прийомів управління педагогічними системами, спрямований на підвищення ефективності їхнього функціонування і розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни реалізуються на основі тісних зв'язків з фаховими дисциплінами педагогічного та методичного циклів: «Педагогіка», «Методика виховної роботи та основи педагогічної майстерності», «Загальна психологія», «Історія педагогіки», «Філософія сучасної освіти», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Методика навчання іноземних мов і культур у вищій школі», «Методика викладання літературознавчих дисциплін у вищій школі», «Історія світової культури», «Організаційна психологія та психологія керування».

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) Освітня програма: Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – тематичний реферат		Семестр	
Загальна кількість годин: денна – 90		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 10	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	10 год.	
		Практичні, семінарські	
		4 год.	
		Лабораторні	
		– год.	
		Самостійна робота	
		76 год.	
		Індивідуальні завдання: – год.	
Вид контролю: залік			

4. Мета та завдання курсу

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогічний менеджмент» є формування комплексних компетенцій менеджера освіти, розвиток організаторських здібностей, системного, творчого, аналітичного мислення та сприяння формуванню вмінь створювати психологічно комфортну атмосферу та підтримувати дух партнерства в навчальному закладі; управління людьми і соціальними процесами, через комплекс принципів, методів, організаційних форм і технологічних прийомів управління педагогічними системами, спрямований на підвищення ефективності їхнього функціонування і розвитку.

Завдання даного курсу полягають у засвоєнні здобувачами вищої освіти знань про планування освітнього процесу в навчальних закладах; конкретизацію планування, організацію й аналіз навчальних занять; розкриття основних теоретичних засад педагогічного менеджменту, сприяння засвоєнню знань, формуванню умінь з управління закладом освіти; вироблення якостей, що відповідають сучасній моделі менеджера освіти; формування комплексних компетенцій менеджера освіти та психолого-педагогічної готовності до здійснення управлінської діяльності.

5. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач у результаті вивчення курсу:

Загальні:

- Здатність організувати і здійснювати освітню діяльність на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії освіти, здатність аналізувати, оцінювати та застосовувати сучасні наукові досягнення в галузі мовознавства, літературознавства, психології, методики навчання англійської мови і зарубіжної літератури, методики викладання психології, психологічного консультування;

- Здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку;

- Здатність реалізовувати у професійній діяльності настанови толерантності та гуманності, у контексті сучасної мультикультурності, на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних подій і явищ;

- Здатність здійснювати пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, а також генерувати нові ідеї для вирішення практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях;

- Здатність орієнтуватися в інформаційних та Internet джерелах, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою;

- Здатність працювати у професійній групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності;

- Здатність до використання здоров'язбережувальних методик і технологій у безпечному середовищі та на основі екологічної свідомості;

- Здатність планувати й організувати освітній процес, здійснювати прогнозування його основних показників, ґрунтуючись на сучасних теоретичних та методичних знаннях у галузі педагогіки та психології;

Фахові:

- Здатність реалізувати рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах, оперування лексичними, граматичними аспектами, ефективними засобами творення цілісного усного й писемного тексту, здатність до реалізації професійних усних презентацій із подальшою

дискусією;

- Здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, лінгвістики, літературознавства, психології;

- Здатність моделювати інноваційне освітнє середовище та конструювати зміст, форми, методи та засоби навчання іноземних мов і літератур, психології у середній та вищій школі, у закладах підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців;

- Здатність реалізувати достатній рівень мовної та мовленнєвої компетентностей на основі теорії та практики дискурсивного аналізу;

- Здатність використовувати мовні засоби та мовленнєві структури у різних типах дискурсу, зокрема у професійному;

- Здатність обирати ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань;

- Здатність здійснювати психологічний супровід персоналу та керівництва сучасних закладів освіти;

- Здатність оперувати набутими знаннями теорії та практики навчання і виховання, виявляти стан і можливості поліпшення педагогічного процесу та відповідного освітнього середовища, у тому числі інклюзивного, у вищих, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, визначати індивідуальні особливості його учасників;

- Володіння прийомами та засобами формування і контролю рівня сформованості мовної, мовленнєвої, літературознавчої та соціокультурної компетентностей здобувачів вищої освіти;

- Здатність до моделювання, організації та оцінювання освітнього процесу та проектування програм інклюзивної освіти, додаткової професійної освіти відповідно до потреб роботодавця;

- Здатність мислити логічно й послідовно, здійснювати аналіз та синтез різних ідей, точок зору, наукових явищ у їхніх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.

6. Результати навчання – згідно з вимогами освітньо-професійної програми компетентності, якими повинен оволодіти здобувачу результаті вивчення курсу:

- Організація і здійснення освітньої діяльності на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії освіти, аналіз, оцінка та застосування сучасних наукових досягнень в галузі мовознавства, літературознавства, психології, методики навчання англійської мови і зарубіжної літератури, методики викладання психології, психологічного консультування;

- Планування і організація власного особистісного та професійного розвитку;

- Реалізація у власній професійній діяльності ефективних психолого-педагогічних стратегій існування людини у суспільстві в умовах сучасного глобалізованого соціокультурного середовища;

- Професійна діяльність, основана на принципах толерантності та гуманності, у контексті сучасної мультикультурності, на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних подій і явищ;

- Самостійний пошук, оброблення, систематизація, контекстуалізація та інтерпретація загальнонаукової інформації з різних джерел, генерування нових ідей для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях;

- Вільна орієнтація в інформаційних та Internet джерелах, використання у власній професійній діяльності бібліотечних фондів, критичне ставлення до отриманої інформації, усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою;

- Результативна діяльність у професійній групі, дотримання етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності;

- Адаптація та ефективні дії у новій ситуації, реалізація ефективних стратегій існування людини в суспільстві в умовах сучасного глобалізованого соціокультурного середовища;

- Використання здоров'язберезувальних методик і технологій у безпечному середовищі та на основі екологічної свідомості;

- Планування й організація освітнього процесу, прогнозування його основних показників, ґрунтуючись на сучасних теоретичних та методичних знаннях у галузі педагогіки та психології;

- Рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах, оперування лексичними, граматичними аспектами, стилістичними ознаками іноземної мови, ефективними засобами творення цілісного усного й писемного тексту, реалізація професійних усних презентацій із подальшою дискусією;

- Ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, лінгвістики та літературознавства, психології;

- Моделювання інноваційного освітнього середовища та конструювання змісту, форм, методів та засобів навчання іноземних мов і літератур, викладання психології у середній та вищій школі, у закладах підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців;

- Реалізація достатнього рівня мовної та мовленнєвої компетентностей на основі теорії та практики дискурсивного аналізу;

- Розуміння національної та соціокультурної специфіки мовленнєвої поведінки носіїв різних мов та здійснення ефективних міжмовних контактів;

- Здійснення психологічного супроводу персоналу та керівництва сучасних закладів освіти;
- Ефективне застосування набутих знань з теорії та практики навчання і виховання, виявлення стану і можливостей поліпшення педагогічного процесу та відповідного освітнього середовища, у тому числі інклюзивного, у вищих, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, визначення індивідуальних особливостей його учасників;
- Моделювання, організація та оцінювання освітнього процесу, проектування програм інклюзивної освіти, додаткової професійної освіти відповідно до потреб роботодавця;
- Логічне й послідовне мислення, здійснення аналізу та синтезу різних ідей, точок зору, наукових явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.

7. Політика курсу заснована на політиці ГПМ.

Горлівський інститут іноземних мов є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, академічну свободу та академічну добросовісність, що є головними рушійними силами наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогічний менеджмент» потребує: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до семінарських занять; роботи в інформаційних джерелах; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури, а також ознайомлення з джерелами освітнього менеджменту.

Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: підтвердження теоретичного матеріалу прикладами з джерелосвітнього менеджменту, знання основних дефініцій, уміння аргументовано викласти певний матеріал, підготувати презентацію власних навчальних пошуків, коментувати відповіді інших здобувачів, доповнювати їх, знаходити помилки (неточності, недоліки) та надавати правильну відповідь.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

8. Схема курсу

Змістовий модуль № 1. Особливості педагогічного менеджменту

Тема 1. Мета та завдання педагогічного менеджменту. Функції менеджера на рівні закладу освіти.

Тема 2. Полісемічний характер педагогічного менеджменту, характеристика його функцій, принципів та найважливіших компонентів.

Тема 3. Сутність професійної діяльності керівника сучасного навчального закладу як менеджера освіти. Сутність самоменеджменту в професійній діяльності керівника сучасного освітнього закладу.

Змістовий модуль № 2. Менеджмент у галузі освіти

Тема 1. Функції, принципи та методи менеджменту. Управління сучасним вищим навчальним закладом. Зміст, види, індивідуальні стилі, умови ефективності, організація та контроль прийняття рішень.

Тема 2. Організація роботи з охорони праці в системі Міністерства освіти і науки України. Безпека та гігієна праці в освітньому закладі.

9. Система оцінювання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- усне опитування;
- самостійні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань;
- контрольні роботи змістових модулів;
- проектні завдання;
- контрольна робота залікового модуля (залік)

Форми поточного і підсумкового контролю

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «Педагогічний менеджмент» здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають поточний, підсумковий модульний, підсумковий семестровий контроль. Рівень навчальних досягнень здобувачів оцінюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль передбачає усні відповіді здобувачів на теоретичні питання семінарських занять, виконання тестових завдань та самостійних робіт.

Підсумковий модульний контроль передбачає виконання контрольних робіт змістового модулю. Оцінка за змістовий модуль дорівнює сумі балів контрольних точок та КРЗМ з урахуванням коефіцієнтів.

Підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю є залік.

ГРАФІК
поточного контролю

Кількість КТ – 2

Коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1

Коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Кількість ЗМ – 1

Вид підсумкового контролю – залік

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1	КТ 1	обговорення / проекти	Семінарське заняття № 1
2	КТ 2	обговорення / проекти	Семінарське заняття № 2
3	КРЗМ1	СРС	Семінарське заняття № 2

Форма підсумкового контролю

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів спрямований на встановлення рівня обізнаності студентів з питань, що належать до освітньої проблематики, а також рівня засвоєння студентами знань про зміст та специфіку основних етапів формування освітніх концепцій.

Формою підсумкового контролю є (III семестр) – залік. Магістрантотримувезалік, якщо сума отриманих ним балівупродовж семестру за змістові модулі не менша, ніж 60.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль та самостійна робота			Сума
Змістовий модуль № 1			
КТ 1	КТ 2	КРЗМ 1	100 (залік)
30	30	40	

Кількість КТ – 2, коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1, коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Загальна оцінка складається з суми балів за контрольні точки та контрольні роботи змістових модулів, набраних упродовж навчального семестру й оцінки, отриманої на заліку.

У разі, якщо студент не набрав необхідну для зарахування курсу суму балів (60 балів), перескладання здійснюється у спеціально відведений навчальним розкладом час в усній формі.

Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

Питання до заліку з дисципліни: «Педагогічний менеджмент»

1. Мета ринкової діяльності сучасних навчальних закладів, їх головна ринкова функція.
2. Суперечності в системі сучасної вищої професійної освіти (ВПО) України та способи їх вирішення.
3. Менеджмент як вид діяльності та в педагогіці. Педагогічний менеджмент.
4. Системний підхід у практиці менеджменту.
5. Функції менеджера на рівні навчально-виховного закладу.
6. Завдання педагогічного менеджменту.
7. Полісемічний характер педагогічного менеджменту.
8. Характеристика функцій педагогічного менеджменту.
9. Характеристика принципів педагогічного менеджменту.
10. Найважливіші компоненти педагогічного менеджменту.
11. Сутність професійної діяльності керівника сучасного навчально-виховного закладу як менеджера освіти.
12. Сутність самоменеджменту в професійній діяльності керівника сучасного освітнього закладу.
13. Менеджмент як управління в галузі освіти.
14. Управлінська діяльність.
15. Характеристика основних функцій менеджменту (управління освітнім процесом).

16. Принципи менеджменту (управління в галузі освіти).
17. Методи менеджменту (управління в галузі освіти).
18. Управління сучасним вищим навчальним закладом.
19. Зміст і види управлінських рішень.
20. Індивідуальні стилі прийняття рішень.
21. Умови ефективності прийняття рішень.
22. Організація та контроль прийняття рішень.
23. Безпека праці. Організаційні та технічні заходи.
24. Організацію та управління охороною праці в закладах освіти.
25. Функціональні обов'язки керівництва освітнього закладу в управлінні охороною праці.
26. Причини виробничого травматизму та професійних захворювань.
27. Порядок розслідування нещасних випадків, які сталися під час навчально-виховного процесу.
28. Особливості заходів електробезпеки та пожежної безпеки в навчальних закладах.

Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни «Педагогічний менеджмент»

Оцінювання рівня та якості навчальних досягнень студента відбувається за такими критеріями:

1. **Повнота** (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище), цілісність відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (порожнечі).

2. **Усвідомленість** знань студента (усвідомленість втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. **Уміння оперувати** педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. **Рівень самостійності** під час відповіді студента.

5. **Вміння і досвід творчої діяльності** – вміння бачити і виявляти проблеми у педагогічній реальності, робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

6. **Володіння професійно-педагогічним мовленням**: уміння вести діалог, будувати монологічні висловлювання, полемізувати.

Студент одержує оцінку **відмінно (100)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Повнотою, цілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових

понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Високим рівнем самостійності під час відповіді.

5. Високим рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – вміння бачити і виявляти проблеми у педагогічній реальності, робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

6. Високим рівнем володіння професійно-педагогічним мовленням: уміння вести діалог, будувати монологічні висловлювання, полемізувати.

Студент одержує оцінку **відмінно (95)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Повнотою, цілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Високим рівнем самостійності під час відповіді.

5. Високим рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – вміння бачити і виявляти проблеми у педагогічній реальності, робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

6. Високим рівнем володіння професійно-педагогічним мовленням: уміння вести діалог, будувати монологічні висловлювання, полемізувати.

Студент одержує оцінку **відмінно (90)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Повнотою, цілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі

взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Високим рівнем самостійності під час відповіді.

5. Високим рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – вміння бачити і виявляти проблеми у педагогічній реальності, робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **добре (85)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Повнотою, цілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Високим рівнем самостійності під час відповіді.

5. Середнім рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – вміння бачити і виявляти проблеми у педагогічній реальності, робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **добре (80)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Повнотою, цілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків

і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Середнім рівнем самостійності під час відповіді.

5. Середнім рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – вміння бачити проблеми у педагогічній реальності, робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **добре (75)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Повнотою, цілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Середнім рівнем самостійності під час відповіді.

5. Середнім рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – вміння бачити проблеми у педагогічній реальності, робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **задовільно (70)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Повнотою, цілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу не випускає ланок, важливих для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальному ланцюзі взаємозалежних знань не утворювалися лакуни (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних)

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Середнім рівнем самостійності під час відповіді.

5. Середнім рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – робити обґрунтовані припущення, застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **задовільно (65)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Неповнотою, нецілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу випускає ланку, важливу для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Середнім рівнем самостійності під час відповіді.

5. Низьким рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **задовільно (60)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Неповнотою, нецілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу випускає ланку, важливу для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Низьким рівнем самостійності під час відповіді.

5. Низьким рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **незадовільно (55)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Неповнотою, нецілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу випускає ланку, важливу для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Усвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Умінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Низьким рівнем самостійності під час відповіді.

5. Низьким рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

Студент одержує оцінку **незадовільно (35)**, якщо його відповідь характеризується:

1. Неповнотою, нецілісністю відповіді, коли студент у логіці викладу навчального матеріалу випускає ланку, важливу для розуміння ключових понять та суттєвих причинно-наслідкових зв'язків (повнота – це якість знань, що відображає їхній склад, кількість, вимірюється кількістю програмових знань про досліджуване явище).

2. Неусвідомленістю знань студента (втілюється у розумінні зв'язків знань та шляхів їх здобуття, в умінні їх доводити, в розумінні принципу дії зв'язків і механізмів їх становлення, усвідомленість впливає як з елементів змісту освіти, так і з видів знань, особливо методологічних).

3. Неумінням оперувати педагогічними знаннями: виділяти головне, аналізувати, порівнювати, прогнозувати, синтезувати, абстрагувати, класифікувати тощо.

4. Низьким рівнем самостійності під час відповіді.

5. Низьким рівнем вияву вмінь творчого характеру і досвіду творчої діяльності – застосовувати набуті знання у нестандартних ситуаціях.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Барабаш Ю. Г. Освітній менеджмент / Ю. Г. Барабаш, Р. М. Пріма, Ц. Й. Барабаш . Луцьк : Видавництво Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014 . 446 с.

2. Катренко Л. А. Охорона праці в галузі освіти: навч. посіб. / І. П. Пістун, Л. А. Катренко. Суми: Вид-во «Університетська книга», 2001. 339 с.

3. Коваленко О. Е. та ін. Менеджмент освіти: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей / О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, В. В. Кулешова, І. С. Посохова, Т. В. Калініченко. Харків: ВПП «Контраст», 2008. 68 с.

4. Королюк С. В. Освітній менеджмент. Навчально-методичний посібник для слухачів дистанційної форми підвищення кваліфікації / Упор. С. В. Королюк. Полтава: ПОППО, 2007. 183 с.

5. Курлянд З. Н. Педагогіка: Навчальний посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, О. М. Яцій Харків, ТОВ «Одіссей», 2008. 352 с. URL: http://studopedia.su/16_192501_rozdil-.html.

6. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. / Є. М. Хриков. Київ: Знання, 2006. 365 с. URL: <http://bibl.com.ua/informatika/109/index.html>.

7. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Г. С. Цехмістрова, Н. А. Фоменко. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. 280 с. URL: <https://studfiles.net/preview/5111534/page:55/>.

8. Шоутен Т., Даниленко Л. І., Зайченко О. І., Софій Н. З. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти / За заг. ред. Л. Даниленко. Київ: СПД ФО Парашин К. С., 2009. 112 с.

Додаткова література

1. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посіб. Київ: Міленіум, 2003. 344 с.

2. Krull W. Exporting the Humboldtian University // *Minerva*. 2005. Vol. 43, № 1. Pp. 99–102.

3. Менеджмент и организационное развитие высшей школы: учеб. / [под. общ. ред. М. Н. Певзнера]. Днепропетровск, 2012. 528 с.

4. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Педагогічний менеджмент»: для здобувачів денної та заочної форм здобуття освіти пед. спец-тей / укладач: Н. А. Несторук. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 40 с.

5. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. Львів: «Тріада плюс», 2010. 648 с.

5. Rinne R. and Koivula J. The dilemmas of changing university // *Entrepreneurialism in Universities and the Knowledge Economy*. Ed. By M. Shattock. 2009. Pp. 183–199.

7. Simons M. “Education through Research” at European Universities: Notes on the Orientation of Academic Research // *Journal of Philosophy of Education*. 2008. Vol. 40, Issue 1. Pp. 31–50.

8. Словник педагогічних та психологічних термінів: для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти пед. спец-тей / укладачі: Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 131 с.

9. Teichler U. The changing debate on internationalization of higher education // *Higher Education*. 2004. Vol. 48. Pp. 5–26.